

De Wwft, daar moeten we wat mee!

De Wwft, *Wet ter voorkoming van witwassen en financiering terrorisme*, is in 2008, door samenvoeging van de Wet melding ongebruikelijke transacties en de Wet op de identificatieplicht, in werking getreden. Controle op de naleving door advocaten vond aanvankelijk plaats door audits, en, vanaf 2009, door de CCV-opgaaf. Het Bureau Financieel Toezicht was tot en met 31 december 2014 toezichthouder op de naleving van de Wwft door advocaten. Sinds 1 januari jl. berust dit toezicht bij de lokale deken. Reden om daar enige aandacht aan te besteden.

Op grond van artikel 35 Wwft zijn advocaten en de medewerkers van hun kantoren verplicht bekend te zijn met de bepalingen van de wet en periodiek opleiding te volgen die hen in staat stelt cliëntenonderzoek goed en volledig uit te voeren en een ongebruikelijke transactie te herkennen. Deze opleidingen worden op grote schaal aangeboden, ook door onze "eigen" opleidingsinstelling de Stichting Opleiding Advocaten Amsterdam.

Het cliëntenonderzoek op grond van de Wwft dient niet te worden verward met het cliëntenonderzoek op grond van de Verordening op de Advocatuur (Voda) dat voor alle dienstverlening door advocaten verplicht is. Op grond van artikel 7 Voda dient een advocaat de identiteit van de cliënt en de wettigheid van de opdracht te controleren waarbij hij in beginsel mag afgaan op de door de cliënt aangeleverde gegevens. In de praktijk is dit bij een geslaagde identificatie het "kopietje paspoort" in het dossier. Bij onvoldoende informatie of aanwijzingen over onwettige activiteiten weigert de advocaat zijn dienstverlening.

Het cliëntenonderzoek op grond van de Wwft dient alleen plaats te vinden bij gevraagd advocatuurlijk advies of bijstand bij diensten die onder de Wwft vallen. Het rijtje: 1) aan- en verkoop registergoederen 2) beheren van geld, effecten, munten etc. 3) vestigen van een hypotheek op een registergoed, 4) oprichten en beheren van vennootschappen en andere rechtspersonen 5) geheel of gedeeltelijk aan- of verkopen van een onderneming aan een partij die niet zelf eigenaar, UBO, wordt, 6) werkzaamheden op fiscaal gebied, 7) optreden voor een vertegenwoordiger die handelt op naam en voor rekening van een derde bij financiële of onroerende zaaktransacties.

Alle andere advocatuurlijke diensten, waaronder het optreden in procedures, vallen niet onder de Wwft. De zogenaamde procesvrijstelling ziet op werkzaamheden ten behoeve van de bepaling van de rechtspositie van de cliënt, diens vertegenwoordiging in rechte, het geven van advies voor, tijdens en na een rechtsgeding, of het geven van advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding. Ook schikkingsoverleg en het vastleggen daarvan in een vaststellingsovereenkomst vallen onder de vrijstelling. Wanneer een zaak tijdens de behandeling 'van kleur verschieft' of wanneer een bestaande cliënt om bijstand vraagt in een onder de Wwft vallende dienst dient zo snel mogelijk cliëntenonderzoek plaats te vinden.

De Wwft ziet alleen op het aangeven van een relatie met een opdrachtgever voor een onder de Wwft vallende dienst in of vanuit Nederland. Wanneer het gaat om een buitenlandse cliënt ten behoeve van een dienst in of vanuit Nederland dient bij de identificatie het risico van betrokkenheid bij witwassen en financieren terrorisme te worden betrokken. Een graadmeter daarbij is of de opdrachtgever banden heeft met een land met een hoger risico. Deze landen zijn te vinden op de website: <http://www.fatf-gafi.org/topics/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/> ►

Pieter van Regteren Altena

Het is op grond van artikel 5 Wwft verboden om als advocaat een opdracht aan te nemen en/of een transactie uit te voeren zolang het cliëntenonderzoek niet is afgerond. Wanneer dat onderzoek niet tot het gewenste resultaat leidt dient de relatie te worden beëindigd. Het cliëntenonderzoek gaat dus vooraf aan het aanvaarden van een opdracht. Een aantal kantoren heeft als beleid dat pas kan worden gedeclareerd wanneer een cliëntenonderzoek naar tevredenheid is afgerond hetgeen vanuit de optiek van de Wwft dus “te laat” kan zijn.

Dan de meldingsplicht. In de eerste plaats is sprake van een meldingsplicht indien het cliëntenonderzoek niet leidt tot het beoogde resultaat en er tevens indicaties zijn dat de cliënt betrokken is bij witwassen of financiering terrorisme. Hetzelfde geldt indien de relatie met de cliënt om die redenen door de advocaat wordt beëindigd.

In de tweede plaats is sprake van een meldingsplicht zodra de advocaat bekend wordt met transacties die onder de Wwft vallen waarbij door tussenkomst van de advocaat een bedrag boven de € 15.000 in contanten of met cheques aan toonder wordt betaald. Dat geldt dus ook indien de transactie op zich niet ongebruikelijk of, populair gezegd, niet verdacht is. Deze meldingsplicht staat los van het eveneens verplichte overleg met de deken op grond van artikel 6.27 lid 3 Voda over contante betalingen boven de € 5.000.

In de derde plaats is sprake van een meldingsplicht zodra de advocaat bekend raakt met een aan zijn dienstverlening op dat moment gerelateerde zogenaamde ongebruikelijke transactie in de zin van de Wwft. Een transactie is ongebruikelijk wanneer het gaat om een onder de Wwft vallende dienst waarbij de advocaat aanleiding heeft om te veronderstellen dat deze verband kan houden met witwassen of financiering terrorisme.

Het is niet aan de advocaat om te beoordelen of de transactie een concrete verdenking van witwassen of terrorismefinanciering rechtvaardigt. De enkele aanleiding om verband met witwassen of terrorisme financiering te veronderstellen leidt tot de verplichte melding bij de Financiële Inlichtingen Eenheid in Nederland, de FIU-Nederland (www.fiu-nederland.nl). Daar wordt in het bijzonder door de relatie tussen beschikbare informatie, meldingen en bestaande verdenkingen beoordeeld of er reden is voor verdere actie.

Het is verboden om aan de potentiële cliënt die niet door het cliëntenonderzoek komt of de cliënt ten aanzien van wie een ongebruikelijke transactie is gemeld daarover te informeren. De keerzijde van die medaille is dat een te goeder trouw gedane melding niet kan worden gebruikt voor een opsporings- of strafrechtelijk onderzoek tegen de meldende advocaat die ook niet civielrechtelijk aansprakelijk is voor enige schade die een derde als gevolg van de melding lijdt.

Bij witwassen en terrorismefinanciering zijn de eerste associaties koffers met geld, veraf gevestigde banken, casino's, dubieuze vastgoed transacties waarbij vastgoed in korte tijd tot ongekende hoogten in waarde stijgt, de zogenaamde a, b, c-contracten. Het notariaat in Nederland heeft effectieve maatregelen getroffen om witwassen door a, b, c-vastgoedcontracten tegen te gaan. Tegen die achtergrond zijn bij elkaar snel opvolgende aandelen transacties buiten het beurscircuit vanuit Wwft oogpunt nu een aandachtspunt. Juist ook voor advocaten bij de beoordeling van de waardebeoordeling van de over dragen aandelen.

De materie is niet eenvoudig, ingewikkelder dan in het bestek van deze kolommen uit te werken. Vandaar het belang van de bewustwording, de permanente opleiding op dit punt en de waarborg van de correcte meldingen. Daarop is dit jaar landelijk het toezicht van de lokale dekens gericht. Wanneer advocaten de verplichtingen conform de Wwft niet of onvoldoende nakomen ligt het in de rede dat gekozen zal worden voor bestuursrechtelijke handhaving met een bestuurlijke aanwijzing, een last onder dwangsom als uitiem middel voor de nakoming en een bestuurlijke boete als ultieme sanctie.

De orde beschikt over een laagdrempelig kenniscentrum Wwft. Meer informatie daarover is te vinden op de website van de Nederlandse Orde onder advocaten/Wwft. Daar staan ook een handleiding en richtsnoeren. Het kenniscentrum is dagelijks bereikbaar onder telefoonnummer 070-4166129 en per e-mail: wwft@advocatenorde.nl. Advocaten hoeven dus geen risico te lopen maar het is wel goed uitkijken geblazen. ■